

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๓ - ๒๘/๒๕๕๘

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำร้องของผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๗๕

ศาลปกครองสูงสุดส่งคำร้องของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รวมสองคำร้อง ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

๑. คำร้องของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ยื่นฟ้อง นายวัชชัย เชิงโสม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และนายไสว เชิงโสม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) คดีหมายเลขดำที่ ๔๓๘/๒๕๕๖ ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำสัญญาไว้กับผู้ฟ้องคดีมีสาระสำคัญว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตกลงรับทุนการศึกษาเพื่อศึกษาวิชาพยาบาลศาสตร์ มีกำหนดสี่ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เมื่อสำเร็จการศึกษาจะต้องเข้ารับราชการ เป็นเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าสองเท่าของระยะเวลาที่ใช้ใช้ในการศึกษา จะไม่ยุติหรือเลิกการศึกษาด้วยประการใด ๆ โดยมีได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ฟ้องคดีก่อนจบหลักสูตรการศึกษา หากผิดสัญญาต้องชดเชยค่าเสียหายในอัตราปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท และเงินค่าปรับอีกหนึ่งเท่าของจำนวนเงินดังกล่าว โดยต้องชำระภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงยอดเงินที่ต้องชำระ หากไม่ชำระภายในกำหนดให้คิดดอกเบี้ยร้อยละสิบห้าต่อปี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เข้ารับการศึกษาดังกล่าวจนถึงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ (ระหว่างศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลาออกจากความเป็นนักศึกษาเพื่อไปศึกษาที่อื่นโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ฟ้องคดีเป็นการผิดสัญญาชำระเงินทุนการศึกษา เพราะยุติหรือเลิกการศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาด้วยการลาออก จะต้องชดเชยค่าเสียหายในอัตราปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท และเงินค่าปรับอีกหนึ่งเท่าของจำนวนเงินดังกล่าว รวมระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ๒ ปี ๘ เดือน ๑๘ วัน ต้องชดเชย

ค่าเสียหายเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท ค่าปรับอีกจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ผู้แทนของผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระเงินดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้รับหนังสือ แล้วแต่ยังไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้แต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาโดยเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทราบเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ผู้แทนผู้ฟ้องคดีได้รับทราบรายงานการลาออกจากวิทยาลัยศรีมหาสารคาม ในช่วงเวลาที่ทราบเหตุแห่งการฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางได้ภายในกำหนดหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่รู้หรือควรได้รู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ จึงเป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาแห่งการฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

ผู้ฟ้องคดี จึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) ที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา พร้อมกับโต้แย้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คือ การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ การฟ้องคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้ยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้ ซึ่งสัญญาทางปกครองเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์จัดทำบริการสาธารณะ การที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้การฟ้องคดีที่พิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองต้องยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่รู้หรือควรได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี จึงขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันบังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๒. คำร้องของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้อง นายกิตติพงษ์ วงศ์กาฬสินธุ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นางอุพิน วงศ์กาฬสินธุ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) คดีหมายเลขดำที่ ๓๗๕/๒๕๔๗ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นข้าราชการในสังกัดของผู้ฟ้องคดีได้รับเงินเดือน ๗,๗๘๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำสัญญาเวลาไปศึกษาฝึกอบรม ณ ประเทศอังกฤษ

ด้วยทุนส่วนตัวประเภท ๒ มีกำหนดสองปี นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังได้รับอนุมัติให้รับทุนอุดหนุน การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๐ - ๒๕๔๒ อีกปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท และได้ทำสัญญารับทุนอุดหนุนการศึกษาเลขที่ ๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๑ เลขที่ ๒๐/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ และเลขที่ ๓๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งตามสัญญาระบุว่าในระหว่างการศึกษารับทุนการศึกษาหรือภายหลังจาก รับทุนหมดแล้วถ้าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังศึกษาไม่สำเร็จ หากผู้ฟ้องคดีเห็นควรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับมาปฏิบัติราชการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของระยะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับทุนอุดหนุน การศึกษาแทนการชดใช้ทุนก็ได้ หรือเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สำเร็จการศึกษาแล้วผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องกลับมาปฏิบัติราชการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อหรือ ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดีภายในสามสิบวัน นับแต่ วันที่สำเร็จการศึกษา และหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ยอมเข้ารับราชการหรือทำงานชดใช้ทุนหรือประพฤติ ผิดสัญญาหรือศึกษาไม่สำเร็จ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องชดใช้เงินทุนและเงินเดือนรวมทั้งหมดที่ได้รับจาก ผู้ฟ้องคดีพร้อมเบี้ยปรับอีกสองเท่าให้แก่ผู้ฟ้องคดีซึ่งสัญญาดังกล่าวมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน

ต่อมา วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดการลาไปศึกษาต่อปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๑ ไม่ไปรายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดีภายในสามสิบวัน รวมทั้งไม่รายงานความก้าวหน้าในการศึกษา ให้แก่ผู้ฟ้องคดีทราบ แต่ได้รายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สำเร็จการศึกษา จึงเป็นการกระทำผิดสัญญาลาไปศึกษาต่อและสัญญารับทุนอุดหนุนการศึกษาและ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓ ลงโทษไล่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกจากราชการฐาน ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร และรายงานเท็จ ต่อผู้บังคับบัญชา โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ และได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองทราบแล้ว อีกทั้งระหว่างการสอบสวนทางวินัย เจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีได้จ่ายเงินเดือนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๒ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๔๓ รวมหกเดือน ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือทวงถาม ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชดใช้เงินกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผิดสัญญาลาศึกษาและ สัญญารับเงินอุดหนุนการศึกษารวมทั้งเงินเดือนที่จ่ายไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อชดใช้เงินจำนวนดังกล่าว

ศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา โดยเห็นว่า ตามข้อสัญญา กำหนดว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สำเร็จการศึกษาแล้วต้องเดินทางกลับไปรายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดี เพื่อเข้าปฏิบัติราชการภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ถัดจากวันสำเร็จการศึกษา ซึ่งอย่างช้าที่สุดคือ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ไปรายงานตัว อันเป็นการผิดสัญญาการศึกษาต่อ จึงถือว่าวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๒ เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้เหตุแห่งการฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีนำคดี มาฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ จึงเป็นการยื่นคำฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ และการฟ้องคดี ตามคำฟ้องมิใช่การฟ้องคดีที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลจะรับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัย ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดี ออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดี ยื่นคำร้องอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) ที่ไม่รับคำร้องไว้พิจารณา พร้อมกับโต้แย้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๔๘ ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ในการฟ้องคดีว่า การจำกัดสิทธิ และเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ ซึ่งเดิมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ฟ้องอายุความ สิบปี ดังนั้น ระยะเวลาการฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๔๘ นอกจากนี้ คดีนี้เป็นคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองจึงเป็นคดีเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือประโยชน์ส่วนรวม จึงต้องใช้กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวมาใช้บังคับ การที่ศาลปกครองชั้นต้นนำมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับ จึงเป็นกรณีที่ศาลปกครอง ชั้นต้นใช้กฎหมายและตีความกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ อีกด้วย

ศาลปกครองสูงสุด พิจารณาคำร้องทั้งสองแล้วเห็นว่า ในการฟ้องคดีต่อศาลผู้ฟ้องคดีย่อมต้องยื่น คำฟ้องภายในกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับการฟ้องคดีนั้น เมื่อพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่กำหนด ระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งในการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุด ย่อมต้องใช้บทบัญญัติมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมาวินิจฉัยชี้ขาด แต่เนื่องจากผู้ร้อง (ผู้ฟ้องคดี) ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้ร้อง (ผู้ฟ้องคดี) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องทั้งสองคำร้องมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นประเด็นเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยศาลปกครองสูงสุดได้ส่งความเห็นตามทางการว่า เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี การโต้แย้งเป็นการโต้แย้งบทกฎหมายที่ออกโดยองค์กฤษฎีกา และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ข้อกฎหมาย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๗๕ บัญญัติว่า “รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงาน โดยอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี”

มาตรา ๕๒ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้

การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่า คดีที่ยื่นฟ้องนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น โดยศาลเห็นเองหรือคู่กรณีมีคำขอศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาก็ได้”

ประเด็นการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๗๕ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ หรือไม่ ประเด็นนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว
ตามคำวินิจฉัยที่ ๖๕ - ๘๒/๒๕๔๗ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่ ประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้ว
ตามคำวินิจฉัยที่ ๕ - ๒๖/๒๕๔๘ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๘ ว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

๓. จึงเหลือประเด็น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๗๕ อยู่ในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญ อันว่าด้วยแนวนโยบาย
พื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ตั้งแต่มาตรา ๗๑ - มาตรา ๘๕

มาตรา ๗๕ บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คຸ້ມครองสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
อย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพ
เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม
ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ บัญญัติไว้ว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ
การตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน”

จึงเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ เป็นแนวทางของการตรากฎหมายเพื่อการบริหารและการจัดการของรัฐที่กำหนดให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คู่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และอำนาจความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว และเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพ จึงไม่มีเหตุผลใดที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น ๆ ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๘ และ มาตรา ๗๕ แต่ประการใด

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ